IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/1361

z dne 28. julija 2022

o spremembi Uredbe (EU) št. 748/2012 glede nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja, ki jih imajo pristojni organi pri izvajanju pravil v zvezi z organizacijami, vključenimi v projektiranje in proizvodnjo zrakoplovov, ki se uporabljajo v športnem in rekreativnem letalstvu

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 ([1]), zlasti člena 62(14) in (15) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 ([2]) določa zahteve za certificiranje plovnosti in okoljske ustreznosti proizvodov, delov in naprav civilnih zrakoplovov ter motorjev, propelerjev in delov, ki se vanje vgradijo, vključno s potrjevanjem projektivnih in proizvodnih organizacij.

(2) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1358 ([3]) določa enostavna in sorazmerna pravila za zrakoplove, ki se uporabljajo v športnem in rekreativnem letalstvu, ki so stroškovno učinkovita ter zmanjšujejo morebitna nepotrebna upravna in finančna bremena za organizacije, vključene v projektiranje in proizvodnjo takšnih zrakoplovov, hkrati pa se z njimi ohranjajo potrebne ravni varnosti.

(3) Zato bi bilo treba uvesti tudi ustrezna pravila v zvezi z nalogami certificiranja, nadzora in izvrševanja, ki jih imajo pristojni organi, da bi se zagotovilo enotno izvajanje enostavnih in sorazmernih pravil, ki so z Delegirano uredbo (EU) 2022/1358 uvedena za zrakoplove, namenjene predvsem športni in rekreativni uporabi.

(4) Delegirana uredba (EU) 2022/1358 določa dovolj dolgo prehodno obdobje za organizacije, vključene v projektiranje in proizvodnjo takšnih zrakoplovov, da se zagotovi njihova skladnost z novimi pravili in postopki, uvedenimi z navedeno uredbo. Enako prehodno obdobje bi se moralo uporabljati v zvezi s pravili za pristojne organe.

(5) Uredbo (EU) št. 748/2012 bi bilo zato treba spremeniti.

(6) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z Mnenjem št. 05/2021 ([4]), ki ga je Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: EASA) izdala v skladu s členom 76(1) Uredbe (EU) 2018/1139.

(7) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega v skladu s členom 127(1) Uredbe (EU) 2018/1139 –

([1]) UL L 212, 22.8.2018, str. 1.

([2]) Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 z dne 3. avgusta 2012 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij (UL L 224, 21.8.2012, str. 1).

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1358 z dne 2. junija 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 748/2012 glede izvajanja bolj sorazmernih zahtev za zrakoplove, ki se uporabljajo v športnem in rekreativnem letalstvu (UL L 205, 5.8.2022, str. 7).

([4]) Mnenje št. 05/2021 z dne 22. oktobra 2021, ki ga je izdala Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu, Part 21 Light – Certification and declaration of design compliance of aircraft used for sport and recreational aviation and related products and parts, and declaration of design and production capability of organisations (Del 21 Lahki zrakoplovi – Certificiranje in izjava o skladnosti zrakoplovov, ki se uporabljajo v športnem in rekreativnem letalstvu, in sorodnih proizvodov, delov in naprav ter izjava o sposobnosti organizacij za projektiranje in proizvodnjo), https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions/opinion-052021.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Priloga Ib (del 21 Lahki zrakoplovi) k Uredbi (EU) št. 748/2012 se spremeni v skladu s Prilogo k tej uredbi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 25. avgusta 2023.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 28. julija 2022

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

Priloga Ib (del 21 Lahki zrakoplovi) k Uredbi (EU) št. 748/2012 se spremeni:

(1) vstavita se naslednji točki 21L.1 in 21L.2:

„21L.1 **Področje uporabe**

(a) Oddelek A te priloge (del 21 Lahki zrakoplovi) vsebuje določbe, ki urejajo pravice in obveznosti naslednjih oseb, ki imajo glavni kraj poslovanja v državi članici:

1. prosilca in imetnika katerega koli spričevala, ki je bilo ali bo izdano v skladu s to prilogo;

2. fizičnih in pravnih oseb, ki v skladu s to prilogo predložijo izjavo o skladnosti projekta, projektivnih sposobnostih ali sposobnostih za proizvodnjo ali nameravajo predložiti take izjave;

3. podpisnika izjave o skladnosti za zrakoplov ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) za motor, propeler, ali del, izdelan v skladu s to prilogo.

(b) Oddelek B te priloge vsebuje določbe, ki urejajo certificiranje, nadzor in izvrševanje s strani agencije in pristojnih nacionalnih organov v skladu s to prilogo, določene pa so tudi zahteve za njihove sisteme upravljanja in vodenja v zvezi z izvajanjem teh nalog.

21L.2 **Pristojni organ**

V tej prilogi je ‚pristojni organ‘:

(a) v oddelku A, poddel A:

1. za projektivne organizacije: agencija;

2. za proizvodno organizacijo: organ, ki ga določi država članica, v kateri ima organizacija glavni kraj poslovanja; ali agencija, če je bila navedena odgovornost prenesena na agencijo v skladu s členom 64 ali 65 Uredbe (EU) 2018/1139;

(b) v oddelku A, poddeli B, C, D, E, F, J, K, M, N in Q: agencija;

(c) v oddelku A, poddeli G, H, I in R: organ, ki ga določi država članica, v kateri ima organizacija glavni kraj poslovanja; ali agencija, če je bila navedena odgovornost prenesena na agencijo v skladu s členom 64 ali 65 Uredbe (EU) 2018/1139;

(d) v oddelku A, poddel P:

1. v primeru zrakoplova, registriranega v državi članici: organ, ki ga imenuje država članica, v kateri je bila izvedena registracija;

2. v primeru neregistriranega zrakoplova: organ, ki ga imenuje država članica, ki je predpisala identifikacijske oznake;

3. v primeru odobritve pogojev letenja, povezane z varnostjo projekta: agencija.“;

(2) oddelek B se spremeni:

(a) vstavi se naslednji poddel A:

„PODDEL A – SPLOŠNE DOLOČBE

21L.B.11 **Dokumentacija o nadzoru**

Pristojni organ zagotovi ustreznemu osebju vse zakonodajne akte, standarde, predpise, tehnične publikacije in povezane dokumente, da mu omogoči izvajanje njegovih nalog in izpolnjevanje njegovih odgovornosti.

21L.B.12 **Izmenjava informacij**

(a) Pristojni organ države članice in agencija izmenjata informacije, ki so jima na voljo na podlagi njunih preiskav in nadzora, opravljenih v skladu s tem oddelkom, ter so za drugo stran pomembne pri opravljanju nalog certificiranja, nadzora ali izvrševanja v skladu s tem oddelkom.

(b) Pristojni organ države članice in agencija usklajujeta na proizvode osredotočeno preiskavo in nadzor projektiranja in proizvodnje proizvodov in delov v skladu s to prilogo, po potrebi vključno z izvajanjem skupnih nadzornih obiskov.

21L.B.13 **Obveščanje agencije**

(a) Pristojni organ države članice obvesti agencijo o morebitnih resnih težavah z izvajanjem Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, v 30 dneh od pojava takih težav.

(b) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 ter njene delegirane in izvedbene akte pristojni organ države članice agenciji čim prej zagotovi vse informacije, pomembne za varnost, ki izhajajo iz poročil o dogodkih, shranjenih v nacionalni podatkovni bazi, kot je navedeno v členu 6(6) Uredbe (EU) št. 376/2014.

21L.B.14 **Plovnostne zahteve, prejete od držav nečlanic**

Ko pristojni organ države članice od pristojnega organa države nečlanice prejme plovnostno zahtevo, jo posreduje agenciji.

21L.B.15 **Takojšen odziv na varnostno težavo**

(a) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 ter njene delegirane in izvedbene akte pristojni organ države članice vzpostavi sistem za ustrezno zbiranje, analiziranje in razširjanje varnostnih informacij.

(b) Agencija vzpostavi sistem za ustrezno analiziranje vseh prejetih pomembnih varnostnih informacij ter državam članicam in Komisiji nemudoma zagotovi vse informacije, vključno s priporočili ali korektivnimi ukrepi, ki jih morajo sprejeti, za pravočasen odziv na varnostno težavo, ki vključuje proizvode, dele, osebe ali organizacije, za katere se uporabljajo Uredba (EU) 2018/1139 ter delegirani in izvedbeni akti, sprejeti na njeni podlagi.

(c) Pristojni organ države članice po prejemu informacij iz točk (a) in (b) sprejme ustrezne ukrepe za reševanje varnostne težave.

(d) Ukrepi, sprejeti v skladu s točko (c) točke 21L.B.15, se takoj sporočijo vsem osebam ali organizacijam, ki jih morajo upoštevati v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na njeni podlagi. Pristojni organ države članice o navedenih ukrepih obvesti tudi agencijo, če se zahteva skupno ukrepanje, pa tudi druge zadevne države članice.

21L.B.16 **Sistem upravljanja**

(a) Pristojni organ vzpostavi in vzdržuje sistem upravljanja, ki vključuje najmanj:

1. dokumentirane politike in postopke za opis organizacije, načinov in metod za zagotovitev skladnosti z Uredbo (EU) 2018/1139 in Uredbo (EU) št. 376/2014 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na njuni podlagi. Postopki se redno posodabljajo in se kot osnovni delovni dokumenti v okviru navedenega pristojnega organa uporabljajo za vse zadevne naloge;

2. zadostno število članov osebja za opravljanje nalog in izpolnjevanje odgovornosti. Vzpostavljen je sistem za načrtovanje razpoložljivosti osebja, da se zagotovi ustrezno dokončanje vseh nalog;

3. osebje, ki je usposobljeno za opravljanje dodeljenih mu nalog, poleg tega ima potrebno znanje in izkušnje ter opravljeno uvodno in periodično usposabljanje, da se zagotovi njegova stalna usposobljenost;

4. ustrezno opremo in prostore za opravljanje dodeljenih nalog;

5. funkcijo spremljanja skladnosti sistema upravljanja z ustreznimi zahtevami in ustreznosti postopkov, vključno z vzpostavitvijo postopka notranje revizije in postopka obvladovanja varnostnih tveganj. Funkcija spremljanja skladnosti vključuje sistem posredovanja povratnih informacij o revizijskih ugotovitvah višjemu vodstvu pristojnega organa, da se po potrebi zagotovi izvedba korektivnih ukrepov;

6. osebo ali skupino oseb, ki je za izvajanje funkcije spremljanja skladnosti odgovorna višjemu vodstvu pristojnega organa.

(b) Pristojni organ za vsako področje dejavnosti, vključno s sistemom upravljanja, imenuje eno ali več oseb, ki so na splošno odgovorne za upravljanje zadevne naloge oziroma nalog.

(c) Pristojni organ določi postopke za sodelovanje pri medsebojni izmenjavi vseh potrebnih informacij z drugimi zadevnimi pristojnimi organi in jim zagotovi pomoč, bodisi znotraj iste države članice bodisi v drugih državah članicah, med drugim v zvezi z:

1. vsemi ugotovitvami in morebitnimi nadaljnjimi ukrepi, sprejetimi na podlagi nadzora oseb in organizacij, ki izvajajo dejavnosti na ozemlju države članice, vendar jih je certificiral pristojni organ druge države članice ali agencija;

2. informacijami, pridobljenimi z obveznim in prostovoljnim poročanjem o dogodkih, kot se zahteva v točki 21L.A.3.

(d) Izvod postopkov v zvezi s sistemom upravljanja pri pristojnem organu države članice in morebitnih sprememb teh postopkov se da na voljo agenciji za namene standardizacije.

21L.B.17 **Dodelitev nalog usposobljenim subjektom**

(a) Pristojni organ lahko dodeli naloge v zvezi s prvim certificiranjem ali stalnim nadzorom proizvodov in delov ter fizičnih ali pravnih oseb, za katere veljajo Uredba (EU) 2018/1139 ter delegirani in izvedbeni akti, sprejeti na njeni podlagi, usposobljenim subjektom. Ob dodelitvi nalog pristojni organ zagotovi, da ima:

1. vzpostavljen sistem za prvo in stalno ocenjevanje skladnosti usposobljenega subjekta s Prilogo VI (Bistvene zahteve za usposobljene subjekte) k Uredbi (EU) 2018/1139. Ta sistem in rezultati ocen se dokumentirajo;

2. sklenjen dokumentiran sporazum z usposobljenim subjektom, ki sta ga obe pogodbenici potrdili na ustrezni ravni upravljanja in ki določa:

(i) naloge, ki jih je treba opraviti;

(ii) izjave, poročila in evidence, ki jih je treba zagotoviti;

(iii) tehnične pogoje, ki jih je treba izpolnjevati pri izvajanju takšnih nalog;

(iv) ustrezno zavarovanje odgovornosti;

(v) zagotovljeno varstvo informacij, pridobljenih med izvajanjem takšnih nalog.

(b) Pristojni organ zagotovi, da postopek notranje revizije in postopek obvladovanja varnostnih tveganj iz točke (a)(5) točke 21L.B.16 zajemata vse naloge certificiranja in stalnega nadzora, ki jih v njegovem imenu izvaja usposobljeni subjekt.

21L.B.18 **Spremembe sistema upravljanja**

(a) Pristojni organ ima vzpostavljen sistem za odkrivanje sprememb, ki vplivajo na njegovo zmožnost opravljanja nalog in izpolnjevanja odgovornosti, kot so opredeljene v Uredbi (EU) 2018/1139 in Uredbi (EU) št. 376/2014 ter delegiranih in izvedbenih aktih, sprejetih na njuni podlagi. Ta sistem mu omogoča, da ustrezno ukrepa za zagotovitev, da njegov sistem upravljanja ostane ustrezen in učinkovit.

(b) Pristojni organ pravočasno posodobi svoj sistem upravljanja v skladu s spremembami Uredbe (EU) 2018/1139 in Uredbe (EU) št. 376/2014 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njuni podlagi, da zagotovi učinkovito izvajanje.

(c) Pristojni organ države članice obvesti agencijo o spremembah, ki vplivajo na njegovo zmožnost opravljanja nalog in izpolnjevanja odgovornosti, kot so opredeljene v Uredbi (EU) 2018/1139 in Uredbi (EU) št. 376/2014 ter delegiranih in izvedbenih aktih, sprejetih na njuni podlagi.

21L.B.19 **Reševanje sporov**

Pristojni organ države članice v svojih dokumentiranih postopkih določi postopek za reševanje sporov.

21L.B.20 **Vodenje evidenc**

(a) Pristojni organ vzpostavi sistem vodenja evidenc, ki omogoča ustrezno shranjevanje, dostopnost in zanesljivo sledljivost:

1. dokumentiranih politik in postopkov sistema upravljanja;

2. usposabljanja, kvalifikacij in pooblastil njegovega osebja;

3. dodelitve nalog, ki vključujejo elemente, zahtevane v točki 21L.B.17, in podrobnosti o dodeljenih nalogah;

4. certifikacijskih postopkov in stalnega nadzora certificiranih organizacij, ki so predložile izjavo, vključno z:

(i) vlogami za izdajo spričevala;

(ii) izjavami o sposobnosti;

(iii) izjavami o skladnosti projektov;

(iv) programom pristojnega organa za stalen nadzor, vključno z vso evidenco o ocenah, revizijah in inšpekcijskih pregledih;

(v) izdanimi spričevali, vključno z vsemi njihovimi spremembami;

(vi) kopijo programa nadzora, v katerem so navedeni datumi za izvedbo revizij in datumi izvedenih revizij;

(vii) kopijami vse formalne korespondence;

(viii) priporočili za izdajo ali podaljšanje veljavnosti spričevala ali podaljšanje registracije izjave, podrobnostmi ugotovitev in ukrepi, ki so jih organizacije sprejele za njihov zaključek, vključno z datumom zaključka vsakega elementa, izvršilnimi ukrepi in opažanji;

(ix) vsemi ocenjevalnimi ali revizijskimi poročili ali poročili o inšpekcijskih pregledih, ki jih izda drug pristojni organ;

(x) kopijami vseh priročnikov, postopkov in procesov ali priročnikov organizacije ter njihovih sprememb;

(xi) kopijami vseh drugih dokumentov, ki jih je odobril pristojni organ;

5. izjav o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52B) ali dovoljenj za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) za motorje, propelerje ali dele, ki jih je pregledal v skladu s poddelom R te priloge.

(b) Pristojni organ države članice v vodenje evidenc vključi:

1. vrednotenje drugih načinov usklajevanja, ki jih predlagajo organizacije, in obveščanje agencije o njih ter oceno drugih načinov usklajevanja, ki jih uporablja pristojni organ;

2. varnostne informacije v skladu s točko 21L.B.13 in nadaljnje ukrepe;

3. uporabo zaščitnih določb in določb o prožnosti v skladu s členom 71(1) in členom 76(4) Uredbe (EU) 2018/1139.

(c) Pristojni organ vodi seznam vseh spričeval, ki jih je izdal, in vseh izjav, ki jih je evidentiral.

(d) Vse evidence iz točk (a), (b) in (c) se hranijo najmanj pet let, odvisno od veljavnega prava o varstvu podatkov.

(e) Vse evidence iz točk (a), (b) in (c) se na zahtevo dajo na voljo pristojnemu organu druge države članice ali agenciji.

21L.B.21 **Ugotovitve in opažanja**

(a) Kadar pristojni organ med preiskavo ali nadzorom ali na kakršen koli drug način odkrije neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, v povezavi s postopkom ali priročnikom, ki se zahtevata z navedenimi uredbami, oziroma spričevalom ali izjavo, izdano v skladu z navedenimi uredbami, brez poseganja v kakršne koli dodatne ukrepe, ki se zahtevajo z navedenimi uredbami, sprejme ugotovitev.

(b) Pristojni organ ima sistem za analiziranje ugotovitev glede na njihov pomen za varnost.

Pristojni organ izda ugotovitev prve stopnje, če se odkrije večja neskladnost, ki zmanjšuje varnost ali resno ogroža varnost letenja oziroma lahko v primeru projektivnih organizacij povzroči nenadzorovano neskladnost in potencialno nevarno stanje v skladu s točko 21L.B.23; ugotovitve prve stopnje med drugim vključujejo tudi naslednje:

1. primere, v katerih se pristojnemu organu ne omogoči dostop do objektov organizacije ali fizične ali pravne osebe, kot je opredeljeno v točki 21L.A.10, med rednim delovnim časom in po dveh pisnih zahtevah;

2. predložitev napačnih informacij ali ponarejanje dokazil;

3. dokaze o zlorabi ali goljufivi uporabi spričevala ali izjave, izdane v skladu s to prilogo;

4. neimenovanje odgovornega vodje ali vodje projektivne organizacije, kakor je ustrezno.

Pristojni organ izda ugotovitev druge stopnje, če se odkrije neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, povezana s postopkom ali priročnikom, ki se zahteva z navedenimi uredbami, oziroma z izjavo, izdano v skladu z navedenimi uredbami, ki ni razvrščena kot ugotovitev prve stopnje.

(c) Pristojni organ o ugotovitvi pisno obvesti organizacijo oziroma fizično ali pravno osebo ter zahteva korektivne ukrepe za odpravo ugotovljenih neskladnosti.

(d) V primeru ugotovitev prve stopnje pristojni organ sprejme takojšnje in ustrezne ukrepe v skladu s točko 21L.B.22, razen če gre za ugotovitev v zvezi s projektivno organizacijo, ki je predložila izjavo o svojih projektivnih sposobnostih; v tem primeru agencija organizaciji najprej odobri obdobje za izvedbo korektivnega ukrepa, ki je primerno glede na vrsto ugotovitve in nikakor ne sme biti daljše od 21 delovnih dni. Obdobje začne teči od datuma pisnega obvestila organizaciji o ugotovitvi, v katerem se zahteva korektivni ukrep za odpravo ugotovljene neskladnosti. Če se ugotovitev prve stopnje neposredno nanaša na zrakoplov, pristojni organ obvesti pristojni organ države članice, v kateri je zrakoplov registriran.

(e) V primeru ugotovitev druge stopnje pristojni organ organizaciji oziroma fizični ali pravni osebi odobri obdobje za izvedbo korektivnega ukrepa, ki je primerno glede na vrsto ugotovitve. Obdobje začne teči od datuma pisnega obvestila organizaciji oziroma fizični ali pravni osebi o ugotovitvi, v katerem se zahteva korektivni ukrep za odpravo ugotovljene neskladnosti. Ob koncu tega obdobja in ob upoštevanju vrste ugotovitve lahko pristojni organ rok podaljša, če je bil načrt korektivnih ukrepov dogovorjen z njim.

Pristojni organ oceni korektivni ukrep in načrt izvedbe, ki ju predlaga organizacija oziroma fizična ali pravna oseba, ter ju sprejme, če na podlagi ocene ugotovi, da zadostujeta za odpravo neskladnosti.

Če organizacija oziroma fizična ali pravna oseba ne predloži sprejemljivega načrta korektivnih ukrepov ali korektivnih ukrepov ne izvede v roku, ki ga potrdi ali podaljša pristojni organ, se ugotovitev zviša na ugotovitev prve stopnje in sprejmejo se ukrepi iz točke (d).

(f) Pristojni organ lahko izda opažanja za primere, v katerih se ne zahtevajo ugotovitve prve ali druge stopnje:

1. za vsak element, katerega delovanje je bilo ocenjeno kot neučinkovito;

2. kadar je bilo ugotovljeno, da lahko določen element povzroči neskladnost, ali

3. kadar so predlogi ali izboljšave v interesu splošne uspešnosti organizacije na področju varnosti.

Opažanja, izdana v skladu s to točko, se pisno sporočijo organizaciji oziroma fizični ali pravni osebi, pristojni organ pa jih evidentira.

21L.B.22 **Izvršilni ukrepi**

(a) Pristojni organ:

1. začasno odvzame spričevalo, če meni, da obstajajo utemeljeni razlogi, da je takšno ukrepanje potrebno za preprečitev verjetne grožnje za varnost zrakoplova;

2. izda plovnostno zahtevo pod pogoji iz točke 21L.B.23;

3. začasno odvzame, prekliče ali omeji spričevalo, če je takšno ukrepanje potrebno v skladu s točko (d) točke 21L.B.21;

4. začasno odvzame ali prekliče spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami, če so izpolnjeni pogoji iz točke (b) točke 21L.B.163;

5. začasno odvzame ali prekliče spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami, če so izpolnjeni pogoji iz točke (b) točke 21L.B.173;

6. sprejme takojšnje in ustrezne ukrepe, potrebne za omejitev ali prepoved dejavnosti organizacije oziroma fizične ali pravne osebe, če meni, da obstajajo utemeljeni razlogi, da je takšno ukrepanje potrebno za preprečitev verjetne grožnje za varnost zrakoplova;

7. omeji ali prepove dejavnosti organizacije oziroma fizične ali pravne osebe, ki je predložila izjavo o svojih projektivnih sposobnostih ali sposobnostih za proizvodnjo proizvodov ali delov v skladu z oddelkom A ali ki izdaja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) v skladu z oddelkom A, poddel R, te priloge na podlagi točke (d) točke 21L.B.21;

8. ne evidentira izjave o skladnosti projekta, dokler obstajajo nerešene ugotovitve iz začetne nadzorne preiskave;

9. iz evidence začasno ali trajno odstrani izjavo o skladnosti projekta ali izjavo o sposobnosti v skladu s točko (d) točke 21L.B.21;

10. sprejme vse nadaljnje izvršilne ukrepe, potrebne za zagotovitev prenehanja neskladnosti z bistvenimi zahtevami iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1139 in s to prilogo, in po potrebi odpravi posledice neskladnosti.

(b) Ko pristojni organ sprejme izvršilni ukrep v skladu s točko (a), o tem uradno obvesti naslovnika, navede razloge za izvršilni ukrep in naslovnika obvesti tudi o njegovi pravici do pritožbe.

21L.B.23 **Plovnostne zahteve**

(a) Plovnostna zahteva pomeni dokument, ki ga izda ali sprejme agencija in ki odreja ukrepe, ki jih je treba izvesti na zrakoplovu, da se ponovno doseže sprejemljiva raven varnosti, če dokazi kažejo, da bi bila v nasprotnem primeru raven varnosti tega zrakoplova ogrožena.

(b) Agencija izda plovnostno zahtevo, če:

1. ugotovi, da v zrakoplovu obstajajo nevarne razmere kot posledica pomanjkljivosti v zrakoplovu ali motorju, propelerju ali delu, vgrajenem v ta zrakoplov; in

2. je verjetno, da bo do takih razmer prišlo v drugih zrakoplovih.

(c) Plovnostna zahteva vsebuje vsaj informacije, s katerimi se opredelijo:

1. nevarne razmere;

2. prizadeti zrakoplov;

3. zahtevani ukrepi;

4. rok za izvedbo zahtevanih ukrepov;

5. datum začetka veljavnosti.

21L.B.24 **Načini usklajevanja**

(a) Agencija pripravi sprejemljive načine usklajevanja, ki se lahko uporabijo za doseganje skladnosti z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na njeni podlagi.

(b) Za doseganje skladnosti s to uredbo se lahko uporabijo drugi načini usklajevanja.

(c) Pristojni organi obvestijo agencijo o vseh drugih načinih usklajevanja, ki jih uporabljajo fizične ali pravne osebe pod njihovim nadzorom za doseganje skladnosti s to uredbo.“;

(b) vstavijo se naslednji poddeli G, H in I:

„PODDEL G – PROIZVODNE ORGANIZACIJE, KI SO PREDLOŽILE IZJAVO

21L.B.141 **Začetna nadzorna preiskava**

(a) Ko pristojni organ od organizacije prejme izjavo, v kateri je navedena njena sposobnost za proizvodnjo, preveri, ali:

1. izjavitelj lahko da izjavo o svoji sposobnosti za proizvodnjo v skladu s točko 21L.A.122;

2. izjava vsebuje vse informacije iz točke (c) točke 21L.A.123, in

3. izjava ne vsebuje informacij, ki kažejo neskladnost z zahtevami iz oddelka A, poddel G, te priloge.

(b) Pristojni organ potrdi prejem izjave, kar vključuje dodelitev referenčne številke posamezne proizvodne organizacije, ki je predložila izjavo, izjavitelju.

21L.B.142 **Evidentiranje izjave o sposobnosti za proizvodnjo**

Pristojni organ evidentira izjavo o sposobnosti za proizvodnjo v ustrezni podatkovni zbirki, vključno z navedenim obsegom dela, če:

(a) je izjavitelj predložil izjavo o svoji sposobnosti v skladu s točko 21L.A.123;

(b) se je izjavitelj zavezal, da bodo izpolnjene obveznosti v skladu s točko 21L.A.127;

(c) ni nerešenih vprašanj v skladu s točko 21L.B.141.

21L.B.143 **Nadzor**

(a) Pristojni organ nadzoruje proizvodno organizacijo, ki je predložila izjavo, da preverja stalno skladnost proizvodne organizacije z veljavnimi zahtevami iz oddelka A in izvajanje varnostnih ukrepov, zahtevanih v skladu s točkama (c) in (d) točke 21L.B.15.

(b) Nadzor zajema inšpekcijski pregled prvega kosa za vsako novo zasnovo zrakoplova, motorja, propelerja ali dela, ki se prvič proizvede, in, kot je določeno v programu nadzora v skladu s točko 21L.B.144, preglede nadalje proizvedenih zrakoplovov, motorjev, propelerjev in delov, ki jih proizvaja proizvodna organizacija, ki je predložila izjavo.

21L.B.144 **Program nadzora**

(a) Pristojni organ vzpostavi in vzdržuje program nadzora, da se zagotovi skladnost s točko 21L. B.143. Ta program nadzora upošteva posebne značilnosti organizacije, kompleksnost njenih dejavnosti in rezultate preteklih certifikacijskih in/ali nadzornih dejavnosti ter temelji na oceni povezanih tveganj. V posameznem ciklu načrtovanja nadzora vključuje:

1. ocene, revizije in inšpekcijske preglede, po potrebi vključno z:

(i) ocenami in revizijami postopka sistema upravljanja;

(ii) revizijami proizvodov na ustreznem vzorcu proizvodov in delov, ki spadajo v okvir organizacije;

(iii) vzorčenjem opravljenega dela in

(iv) nenapovedanimi inšpekcijskimi pregledi;

2. sestanke, ki se jih udeležita odgovorni vodja in pristojni organ, da se zagotovi stalna obveščenost obeh o vseh pomembnih vprašanjih.

(b) Program nadzora vključuje evidenco datumov načrtovanih in dejansko izvedenih ocen, revizij, inšpekcijskih pregledov in sestankov.

(c) Uporabi se cikel načrtovanja nadzora, ki ne presega 24 mesecev.

(d) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora podaljša na 36 mesecev, če pristojni organ ugotovi, da za obdobje predhodnih 24 mesecev velja naslednje:

1. organizacija je dokazala, da lahko učinkovito prepozna nevarnosti za varnost v letalstvu in obvladuje s tem povezana tveganja;

2. organizacija stalno dokazuje skladnost s točko 21L.A.128 in ima popoln nadzor nad vsemi spremembami sistema upravljanja proizvodnje;

3. niso bile izdane ugotovitve prve stopnje;

4. vsi korektivni ukrepi so bili izvedeni v roku, ki ga je pristojni organ v skladu s točko 21L.B.21 sprejel ali podaljšal.

(e) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora nadalje podaljša na največ 48 mesecev, če je poleg pogojev iz točke (d) organizacija vzpostavila učinkovit in neprekinjen sistem za poročanje pristojnemu organu o uspešnosti organizacije na področju varnosti in njeni regulativni skladnosti, pristojni organ pa ga je potrdil.

(f) Cikel načrtovanja nadzora se lahko skrajša, če obstajajo dokazi, da se je poslabšala uspešnost organizacije na področju varnosti.

(g) Ob zaključku vsakega cikla načrtovanja nadzora pristojni organ izda poročilo s priporočili v zvezi z nadaljevanjem dejavnosti, ki jih proizvodna organizacija, ki je predložila izjavo, izvaja na podlagi izjave o sposobnosti za proizvodnjo, v katerem so navedeni rezultati nadzora.

21L.B.145 **Dejavnosti nadzora**

(a) Ko pristojni organ preveri skladnost proizvodne organizacije, ki je predložila izjavo v skladu s točko 21L.B.143, in programa nadzora, vzpostavljenega v skladu s točko 21L.B.144:

1. osebju, odgovornemu za nadzor, zagotovi navodila za izvajanje njegovih nalog;

2. izvede ocene, revizije in inšpekcijske preglede ter po potrebi nenapovedane inšpekcijske preglede;

3. zbere potrebne dokaze, če se zahtevajo nadaljnji ukrepi, vključno z ukrepi iz točk 21L.B.21 in 21L.B.22;

4. obvesti proizvodno organizacijo, ki je predložila izjavo, o rezultatih nadzornih dejavnosti.

(b) Če se objekti proizvodne organizacije, ki je predložila izjavo, nahajajo v več kot eni državi, lahko pristojni organ, opredeljen v točki 21L.2, privoli, da naloge nadzora izvajajo pristojni organi držav članic, v katerih so objekti, ali agencija v primeru objektov, ki se nahajajo v državi nečlanici. O taki privolitvi in njenem obsegu se obvesti vse proizvodne organizacije, ki so predložile izjavo in jih taka privolitev zadeva.

(c) O vseh dejavnostih nadzora, ki jih pristojni organi izvajajo v objektih v državi članici, ki ni država članica, v kateri ima organizacija glavni kraj poslovanja, pristojni organ obvesti pristojni organ navedene države članice, preden izvede kakršno koli revizijo ali inšpekcijski pregled objektov na kraju samem.

(d) Pristojni organ zbira in obdeluje vse informacije, ki se mu zdijo potrebne za izvajanje dejavnosti nadzora.

(e) Če pristojni organ odkrije neskladnost proizvodne organizacije, ki je predložila izjavo, z veljavnimi zahtevami iz oddelka A, in izvajanja varnostnih ukrepov, zahtevanih v skladu s točkama (c) in (d) točke 21L.B.15, ukrepa v skladu s točkama 21L.B.21 in 21L.B.22.

21L.B.146 **Spremembe izjav**

(a) Pristojni organ po prejemu obvestila o spremembah v skladu s točko 21L.A.128 preveri popolnost prejetega obvestila v skladu s točko 21L.B.141.

(b) Pristojni organ posodobi svoj program nadzora, vzpostavljen v skladu s točko 21L.B.144, in preveri, ali je treba določiti pogoje, pod katerimi lahko organizacija deluje med spremembo.

(c) Kadar sprememba vpliva na kateri koli vidik izjave, ki je evidentirana v skladu s točko 21L.B.142, pristojni organ posodobi register.

(d) Po zaključku dejavnosti, zahtevanih v točkah (a) do (c), pristojni organ proizvodni organizaciji, ki je predložila izjavo, potrdi prejem obvestila.

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

21L.B.161 **Preiskave**

(a) Pristojni organ države članice registracije pripravi postopke za svoje preiskave, ki vključujejo vsaj naslednje elemente:

1. preverjanje upravičenosti prosilca;

2. preverjanje pogojev za vlogo;

3. klasifikacijo spričevala o plovnosti;

4. preverjanje dokumentacije, ki je priložena vlogi;

5. inšpekcijski pregled zrakoplova;

6. določitev potrebnih pogojev, pridržkov ali omejitev spričeval o plovnosti.

(b) Pristojni organ države članice registracije po prejemu vloge za izdajo spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami preveri, ali zrakoplov spada v okvir iz točke 21L.A.141.

(c) Pristojni organ države članice registracije izvede preiskavo v zadostnem obsegu, da upraviči izdajo, ohranitev, spremembo, začasni odvzem ali preklic spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami. Med izvajanjem preiskav v zvezi z izdajo spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami za novo izdelan zrakoplov pristojni organ države članice registracije oceni potrebo po izvedbi fizičnega pregleda zrakoplova za zagotovitev skladnosti in varnosti letenja zrakoplova pred izdajo spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami. Pri tej oceni se upoštevajo:

1. rezultati fizičnega pregleda prvega kosa zadevnega proizvoda v končni konfiguraciji, ki ga je v skladu s točko (b) točke 21L.B.143 ali točko (b) točke 21L.B.251 opravil pristojni organ države članice registracije ali pristojni organ, ki nadzoruje organizacijo oziroma fizično ali pravno osebo, ki je proizvedla ta zrakoplov, če se razlikujeta;

2. obdobje od zadnjega fizičnega pregleda, ki ga je opravil pristojni organ države članice registracije zrakoplova, ki ga je proizvedla organizacija oziroma fizična ali pravna oseba;

3. rezultati nadzora organizacije, ki je izdala izjavo o skladnosti zrakoplova, opravljenega v skladu s poddelom G te priloge ali oddelkom B, poddel G, Priloge I (del 21), ali preverjanja drugih izjav o skladnosti (obrazec EASA 52B) v skladu z oddelkom A, poddel R, te priloge ali dovoljenj za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), ki jih je izdal isti podpisnik;

4. obdobje od zadnjega nadzornega obiska organizacije v skladu s poddelom G te priloge ali oddelkom B, poddel G, Priloge I (del 21) ali od zadnjega preverjanja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), ki ju je izdal isti podpisnik, opravljenega v skladu z oddelkom A, poddel R, te priloge.

21L.B.162 **Izdaja ali sprememba spričevala o plovnosti in spričevala o plovnosti z omejitvami**

(a) Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebnega odlašanja izda ali spremeni spričevalo o plovnosti (obrazec EASA 25, glej Dodatek VI k Prilogi I (del 21)), če je prosilec predložil dokumentacijo, ki se zahteva s točko 21L.A.143, in izpolnjuje obveznosti iz točke 21L.A.144 ter ko se prepriča:

1. v primeru novega zrakoplova, da je zrakoplov, po potrebi vključno z motorjem in propelerjem, skladen s projektom, odobrenim v skladu s poddelom B te priloge, in je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;

2. v primeru rabljenega zrakoplova, da:

(i) je zrakoplov, po potrebi vključno z motorjem in propelerjem, skladen s projektom tipa, odobrenim v skladu s poddelom B te priloge, in katerim koli dodatnim certifikatom tipa, spremembo ali popravilom, odobrenim v skladu s poddelom D, E ali M te priloge;

(ii) so bile upoštevane veljavne plovnostne zahteve in

(iii) je bil zrakoplov, po potrebi vključno z motorjem in propelerjem, pregledan v skladu s Prilogo I (del M) ali Prilogo Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014.

(b) Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebnega odlašanja izda ali spremeni spričevalo o plovnosti z omejitvami (obrazec EASA 24B, glej Dodatek I), če je prosilec predložil dokumentacijo, ki se zahteva s točko 21L.A.143, in izpolnjuje obveznosti iz točke 21L.A.144 ter ko se prepriča:

1. v primeru novega zrakoplova, da je zrakoplov, po potrebi vključno z motorjem in propelerjem, skladen z zasnovo zrakoplova, za katero je bila predložena izjava o skladnosti projekta v skladu z oddelkom A, poddel C, te priloge, ki ga je agencija registrirala v skladu s točko 21L.B.63, ob vložitvi vloge, in je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;

2. v primeru rabljenega zrakoplova, da:

(i) je zrakoplov, po potrebi vključno z motorjem in propelerjem, skladen z zasnovo zrakoplova, za katero je bila predložena izjava o skladnosti projekta v skladu z oddelkom A, poddel C, te priloge, in ki ga je agencija registrirala v skladu s točko 21L.B.63, ob vložitvi vloge, skupaj z vsemi spremembami projekta ali spremembami projektov popravil, za katere je bila predložena izjava o skladnosti projekta v skladu z oddelkom A, poddel F ali N, te predloge, ki ga je registrirala agencija v skladu s točko 21L.B.122 ali 21L.B.222 ali izjavitelj v skladu s točko (c) točke 21L.A.105;

(ii) so bile upoštevane veljavne plovnostne zahteve in

(iii) je bil zrakoplov pregledan v skladu s Prilogo I (del M) ali Prilogo Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014.

(c) Z odstopanjem od točk (a) in (b) točke 21L.B.162 v primeru rabljenega zrakoplova, ki izvira iz druge države članice, pristojni organ nove države članice registracije izda spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami, če je prosilec predložil dokumentacijo, zahtevano v točki (b) točke 21L.A.145, in ko je prepričan, da prosilec izpolnjuje zahteve iz točke (a) točke 21L.A.144.

(d) V primeru novega zrakoplova in rabljenega zrakoplova, ki izvira iz države nečlanice, pristojni organ države članice registracije poleg ustreznega spričevala o plovnosti iz točke (a) ali (b) izda tudi:

1. v primeru zrakoplova, za katerega se uporablja Priloga I (del M) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, izvorni certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15a, Dodatek II);

2. v primeru novega zrakoplova, za katerega se uporablja Priloga Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, izvorni certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15c, Dodatek II);

3. v primeru rabljenega zrakoplova, ki izvira iz države nečlanice in za katerega se uporablja Priloga Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, izvorni certifikat preglede plovnosti (obrazec EASA 15c, Dodatek II), če je pristojni organ opravil pregled plovnosti.

(e) Spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami se izda za neomejeno obdobje. Spremeniti ali dopolniti ga sme samo pristojni organ države članice registracije.

21L.B.163 **Nadzor**

(a) Če obstajajo dokazi o kršitvi katerega koli od pogojev, pod katerimi je bilo izdano spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami, ali če imetnik ne izpolnjuje ustreznih zahtev iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, ali projekta tipa ali veljavnih projektnih podatkov zrakoplova, za katerega je bila predložena izjava o skladnosti projekta, ali zahtev glede stalne plovnosti, pristojni organ države članice registracije izda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.

(b) Če se certifikat tipa, na podlagi katerega je bilo izdano spričevalo o plovnosti, začasno odvzame ali prekliče ali kako drugače postane neveljaven v skladu s točko 21L.A.30 ali če izjava o skladnosti projekta, na podlagi katere je bilo izdano spričevalo o plovnosti z omejitvami, ni več evidentirana v skladu s točko 21L.B.63, pristojni organ države članice registracije ukrepa v skladu s točko 21L. B.22.

PODDEL I – SPRIČEVALA O HRUPU

21L.B.171 **Preiskave**

(a) Pristojni organ države članice registracije pripravi postopke za svoje preiskave, ki vključujejo vsaj naslednje elemente:

1. preverjanje upravičenosti prosilca;

2. preverjanje pogojev za vlogo;

3. preverjanje dokumentacije, ki je priložena vlogi;

4. inšpekcijski pregled zrakoplova.

(b) Pristojni organ države članice registracije po prejemu vloge za izdajo spričevala o hrupu ali spričevala o hrupu z omejitvami preveri, ali zrakoplov spada v okvir iz točke 21L.A.161.

(c) Pristojni organ države članice registracije izvede preiskavo v zvezi s prosilcem ali nosilcem spričevala o hrupu ali spričevala o hrupu z omejitvami v zadostnem obsegu, da upraviči izdajo, ohranitev, spremembo, začasni odvzem ali preklic spričevala.

21L.B.172 **Izdaja ali sprememba spričeval o hrupu**

(a) Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebnega odlašanja izda ali spremeni spričevala o hrupu (obrazec EASA 45, glej Dodatek VII k Prilogi I (del 21)) in spričevala o hrupu z omejitvami (obrazec EASA 45B, glej Dodatek II), če je prosilec predložil dokumentacijo, zahtevano s točko 21L.A.163, in ko se prepriča, da je zrakoplov skladen z veljavnimi informacijami o hrupu, določenimi v skladu z veljavnimi zahtevami glede hrupa.

(b) V primeru rabljenih zrakoplovov, ki izvirajo iz druge države članice, se spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami izda na podlagi ustreznih podatkov iz podatkovne zbirke agencije o ravneh hrupa.

(c) Spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami se izda za neomejeno obdobje. Spremeniti ali dopolniti ga sme samo pristojni organ države članice registracije.

21L.B.173 **Nadzor**

(a) Če obstajajo dokazi o kršitvi katerega koli od pogojev, pod katerimi je bilo izdano spričevalo o hrupu ali spričevalo o hrupu z omejitvami, ali če imetnik ne izpolnjuje ustreznih zahtev iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, ali projekta tipa ali veljavnih projektnih podatkov zrakoplova, za katerega je bila predložena izjava o skladnosti projekta, pristojni organ države članice registracije izda ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.

(b) Če se certifikat tipa, na podlagi katerega je bilo izdano spričevalo o hrupu, začasno odvzame ali prekliče ali kako drugače postane neveljaven v skladu s točko 21L.A.30 ali če izjava o skladnosti projekta, v skladu s katero je bilo izdano spričevalo o hrupu z omejitvami, ni več evidentirana v skladu s točko 21L.B.63, pristojni organ države članice registracije ukrepa v skladu s točko 21L. B.22.“;

(c) vstavi se naslednji poddel P:

„PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE

21L.B.241 **Preiskava pred izdajo dovoljenja za letenje**

(a) Brez poseganja v oddelek B, poddel P, Priloge I (del 21) pristojni organ države članice pri preiskovanju vloge za izdajo dovoljenja za letenje zrakoplova, ki spada na področje uporabe te priloge, opravi fizični pregled zrakoplova in se prepriča, da je zrakoplov pred letom v skladu s projektom, opredeljenim v točki 21.A.708 navedene Priloge I (del 21), če se vloga za izdajo dovoljenja za letenje nanaša na:

1. dejavnosti dokazovanja skladnosti iz točke 21L.A.25 za zrakoplov, ki mu je ali naj bi mu bil podeljen certifikat tipa;

2. dejavnosti dokazovanja skladnosti iz točke 21L.A.44 za zrakoplov, za katerega je ali naj bi bila predložena izjava o skladnosti projekta.

(b) Pri vseh drugih zahtevah za izdajo dovoljenja za letenje za dejavnosti in zrakoplove, ki spadajo na področje uporabe te priloge, pristojni organ v skladu s točko 21.B.520 Priloge I (del 21) oceni potrebo po fizičnem pregledu.

(c) Če pristojni organ najde dokaze, ki kažejo, da zrakoplov ni skladen s projektom, opredeljenim v točki 21.A.708 Priloge I (del 21), sprejme ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.

21L.B.242 **Preiskava pred izdajo pogojev letenja**

(a) Brez poseganja v oddelek A, poddel P, Priloge I (del 21) agencija pri preiskovanju vloge za odobritev pogojev letenja za zrakoplov, ki spada na področje uporabe te priloge:

1. če je vloga za pogoje letenja povezana z dejavnostmi dokazovanja skladnosti iz točke 21L.A.25 za zrakoplov, ki mu je ali naj bi mu bil podeljen certifikat tipa, opravi kritični pregled projektiranja ter fizični pregled in oceno zrakoplova za zagotovitev, da lahko zrakoplov leti varno in da se lahko testiranje letenja izvede varno;

2. če je vloga za pogoje letenja povezana z dejavnostmi dokazovanja skladnosti iz točke 21L.A.44 za zrakoplov, za katerega je ali naj bi bila predložena izjava o skladnosti projekta, opravi fizični pregled in oceno zrakoplova za zagotovitev, da lahko zrakoplov leti varno in da se lahko testiranje letenja izvede varno;

3. če je vloga za pogoje letenja povezana z dejavnostmi dokazovanja skladnosti za večjo spremembo iz točke 21L.A.66, dodatnim certifikatom tipa iz točke 21L.A.85 ali večjim popravilom iz točke 21L.A.206 na podlagi ocene iz točk 21L.B.83, 21L.B.102 in 21L.B.203, ugotovi potrebo po izvedbi fizičnega pregleda in ocene zrakoplova ter kritičnega pregleda projektiranja projekta za zagotovitev, da lahko zrakoplov leti varno in da se lahko testiranje letenja izvede varno;

4. če je vloga za pogoje letenja povezana z dejavnostmi dokazovanja skladnosti za večjo spremembo iz točke 21L.A.108 ali večje popravilo iz točke 21L.A.227 na podlagi ocene iz točk 21L.B.121 in 21L.B.221, ugotovi potrebo po izvedbi fizičnega pregleda in ocene zrakoplova za zagotovitev, da lahko zrakoplov leti varno in da se lahko testiranje letenja izvede varno.

(b) Če agencija najde dokaze, ki kažejo, da zrakoplov morda ne bo omogočal varnega letenja, sprejme ugotovitev v skladu s točko 21L.B.21.“;

(d) vstavi se naslednji poddel R:

„PODDEL R – IZJAVA O SKLADNOSTI ZA ZRAKOPLOVE IN DOVOLJENJA ZA SPROSTITEV V UPORABO (OBRAZEC EASA 1) ZA MOTORJE IN PROPELERJE TER NJIHOVE DELE, KI SO SKLADNI Z IZJAVO O SKLADNOSTI PROJEKTA

21L.B.251 **Nadzor**

(a) Pristojni organ nadzoruje fizično ali pravno osebo, ki izdaja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) v skladu z oddelkom A, poddel R, te priloge, da preverja stalno skladnost fizične ali pravne osebe z veljavnimi zahtevami iz oddelka A in izvajanje varnostnih ukrepov, zahtevanih v skladu s točkama (c) in (d) točke 21L.B.15.

(b) Nadzor vključuje pregled prvega kosa za vsak nov zrakoplov, motor, propeler ali del, ki je proizveden prvič in za katerega je fizična ali pravna oseba izdala izjavo o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), ter, kot je določeno v programu nadzora v skladu s točko 21L.B.252, preglede nadaljnjih zrakoplovov, motorjev, propelerjev in delov, ki jih proizvede navedena fizična ali pravna oseba.

21L.B.252 **Program nadzora**

(a) Pristojni organ vzpostavi in vzdržuje program nadzora, da se zagotovi skladnost s točko 21L. B.251. Ta program nadzora upošteva posebne značilnosti fizične ali pravne osebe, kompleksnost njenih dejavnosti in rezultate preteklih dejavnosti nadzora ter temelji na oceni s tem povezanih tveganj. V posameznem ciklu načrtovanja nadzora vključuje:

1. ocene, revizije in inšpekcijske preglede, po potrebi vključno z:

(i) ocenami sistema nadzora proizvodnje in revizijami postopkov;

(ii) revizijami proizvodov na ustreznem vzorcu proizvodov in delov, ki spadajo v okvir fizične ali pravne osebe;

(iii) vzorčenjem opravljenega dela in

(iv) nenapovedanimi inšpekcijskimi pregledi;

2. sestanke, ki se jih udeležita fizična ali pravna oseba in pristojni organ, da se zagotovi njuna stalna obveščenost o vseh pomembnih vprašanjih.

(b) Program nadzora vključuje evidenco datumov načrtovanih in dejansko izvedenih ocen, revizij, inšpekcijskih pregledov in sestankov.

(c) Uporabi se cikel načrtovanja nadzora, ki ne presega 24 mesecev.

(d) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora podaljša na 36 mesecev, če pristojni organ ugotovi, da za obdobje predhodnih 24 mesecev velja naslednje:

1. fizična ali pravna oseba je dokazala, da lahko učinkovito prepozna nevarnosti za varnost v letalstvu in obvladuje s tem povezana tveganja;

2. fizična ali pravna oseba stalno dokazuje skladnost s točko 21L.A.273 ter ima popoln nadzor nad vsemi spremembami sistema upravljanja proizvodnje;

3. niso bile izdane ugotovitve prve stopnje;

4. vsi korektivni ukrepi so bili izvedeni v roku, ki ga je pristojni organ v skladu s točko 21L.B.21 sprejel ali podaljšal.

(e) Ne glede na točko (c) se lahko cikel načrtovanja nadzora nadalje podaljša na največ 48 mesecev, če je fizična ali pravna oseba poleg pogojev iz točke (d) vzpostavila učinkovit in neprekinjen sistem poročanja pristojnemu organu o uspešnosti fizične ali pravne osebe na področju varnosti in njeni regulativni skladnosti, pristojni organ pa ga je potrdil.

(f) Cikel načrtovanja nadzora se lahko skrajša, če obstajajo dokazi, da se je poslabšala uspešnost fizične ali pravne osebe na področju varnosti.

(g) Ob zaključku vsakega cikla načrtovanja nadzora pristojni organ izda poročilo s priporočili o nadaljevanju dejavnosti, ki jih izvaja fizična ali pravna oseba, v katerem so navedeni rezultati nadzora.

21L.B.253 **Dejavnosti nadzora**

(a) Ko pristojni organ preveri skladnost fizične ali pravne osebe v skladu s točko 21L.B.251 in programa nadzora, vzpostavljenega v skladu s točko 21L.B.252:

1. osebju, odgovornemu za nadzor, zagotovi navodila za izvajanje njegovih nalog;
2. izvede ocene, revizije in inšpekcijske preglede ter po potrebi nenapovedane inšpekcijske preglede;
3. zbere potrebne dokaze, če se zahtevajo nadaljnji ukrepi, vključno z ukrepi iz točk 21L.B.21 in 21L.B.22;
4. obvesti fizično ali pravno osebo o rezultatih dejavnosti nadzora.

(b) Če se objekti fizične ali pravne osebe nahajajo v več kot eni državi, lahko pristojni organ, opredeljen v točki 21L.2, privoli, da naloge nadzora izvajajo pristojni organi držav članic, v katerih se objekti nahajajo, ali agencija v primeru objektov, ki se nahajajo v državi nečlanici. O taki privolitvi in njenem obsegu se obvesti vse fizične ali pravne osebe, ki jih taka privolitev zadeva.

(c) Za vse dejavnosti nadzora, ki jih pristojni organi izvajajo v objektih v državi članici, ki ni država, v kateri ima fizična ali pravna oseba glavni kraj poslovanja, pristojni organ obvesti pristojni organ navedene države članice, preden izvede kakršno koli revizijo ali inšpekcijski pregled objektov na kraju samem.

(d) Pristojni organ zbira in obdeluje vse informacije, ki se mu zdijo potrebne za izvajanje dejavnosti nadzora.

(e) Če pristojni organ odkrije neskladnost fizične ali pravne osebe, ki izdaja izjave o skladnosti (obrazec EASA 52B) ali dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1), z veljavnimi zahtevami iz oddelka A in izvajanja varnostnih ukrepov, zahtevanih v skladu s točkama (c) in (d) točke 21L.B.15, ukrepa v skladu s točkama 21L.B.21 in 21L.B.22.“.